

ÚSTAVNOKONFORMNÉ ASPEKTY PRVEJ FÁZY OBNOVY TRESTNÉHO KONANIA

Súd konajúci o povolení obnovy konania nie je povinný ani v prvej fáze konania o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku vykonať automaticky/mechanicky všetky v návrhu na obnovu konania prezentované dôkazy, ani keby spĺňali atribút „novosti“. Pre (už aj) zvažovanie obnovy konania musí byť totiž naplnená aj druhá premisa vyjadrená v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a to možnosť (v neoddeliteľnom kontexte už vykonaného dokazovania) vyvolať rozhodnutie vo veci samej vo svojej podstate odlišné oproti tomu pôvodnému. Aj v konaní o povolení obnovy konania je preto a *minori ad maius* aplikovateľný § 272 ods. 3 (najmä prvá veta) Trestného poriadku, podľa ktorého súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi (ak to platí v pôvodnom konaní, v konaní o obnove už právoplatne skončeného konania to musí platiť o to viac). Potenciál (aj keď nie vyhodnotená istota) zmeny rozhodnutia teda musí byť, ako už bolo uvedené, reálny, nielen hypotetický. Samozrejme, záver (aj negatívny) v dotknutom smere musí byť aj náležite odôvodnený. *(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 245/2023 z 9. mája 2023)*

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **R. K.** proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 1 Tos 117/2022-85 z 29. decembra 2022 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 36 Nt 8/2021 z 18. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :**I.****Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 28. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 1, 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 1, 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, 3 písm. d) a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Tos 117/2022-85 z 29. decembra 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 36 Nt 8/2021 z 18. augusta 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa písomným návrhom z 9. mája 2021 doručeným okresnému súdu 13. mája 2021 domáhal povolenia obnovy konania vo svojej právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 28 T 65/2013. V trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 28 T 65/2013 bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu č. k. 28 T 65/2013 z 10. júna 2014 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 To 50/2014 z 5. augusta 2014 právoplatne uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

3. Sťažovateľ svoj návrh na povolenie obnovy konania v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 28 T 65/2013 odôvodnil novým dôkazom, a to lekárskou správou z preventívnej lekárskej prehliadky maloletých detí vykonanej na návrh ich matky pre potreby súdu z 10. decembra 2010, ktorá nemala byť ako dôkaz vykonaná v jeho trestnej veci. V nadväznosti na predloženú lekársku správu z preventívnej lekárskej prehliadky maloletých detí z 10. decembra 2010

sťažovateľ žiadal o vypočutie ošetrojúcej lekárky MUDr. D. P. na záver o svojej nevine, ktorú má potvrdzovať aj výpoveď kolíznej opatrovníčky Mgr. Z. M., ktorá mala potvrdiť, že deti netýral, ale, naopak, na ich zanedbávanie zo strany ich matky neustále upozorňoval. Dôkazom toho má byť aj podanie trestného oznámenia vedeného Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Žilina pod ČVS: ORP-1358/OVK-ZA-2010, keď však konanie malo byť účelovo zastavené. V ňom bol ako podozrivý z týrania vyšetrovaný biologický otec maloletých detí, pričom podľa vo veci konajúcej vyšetrovateľky mala deti týrať ich matka, ktorá s nimi bola na materskej dovolenke. Podľa názoru sťažovateľa boli dôkazy v jeho trestnej veci svedčiace v jeho prospech úmyselne prehliadané, ba dokonca až falšované, v dôsledku čoho by ani nemohlo dôjsť k jeho odsúdeniu a nemusel by sa prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku „domáhať nápravy spravodlivého procesu, ktorý mi súdy v Žiline upierajú, tým, že odmietajú vypočuť nových svedkov, pričom toto v rozhodnutiach neodôvodnili.“.

4. Ďalším dôkazom sťažovateľových tvrdení o manipulovaní s dôkazmi v jeho trestnej veci malo byť aj zatajenie priestupkového spisu ČVS: ORP-P291/OPPZ-2012 v jeho trestnej veci konajúcou prokurátorkou, pričom podstata priestupku matky v predmetnom konaní mala spočívať v návšteve pohostinstva v stave opitosti spolu s maloletými deťmi, čo jednoznačne svedčí o zanedbávaní riadnej starostlivosti o deti ich vlastnou matkou, s ktorou sa rozišiel práve z dôvodu nadmerného užívania alkoholických nápojov, čo napokon viedlo

aj k jej pomste v podaní trestného oznámenia na jeho osobu. Rovnako tak vo veci konajúca prokurátorka mala zatajiť „posudok číslo PO 1/2006/01 Rj zo dňa 13.3.2006 Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina na meno A. R. (B. za slobodna)“, podľa ktorého je „p. A. R. mobilná, nemá narušenú schopnosť dorozumievania, je schopná nadviazať kontakt so spoločenským prostredím, ale trpí neurotickou stresovou a somatofonnou poruchou - ľahkou formou (hlavne z dôvodu stresových situácií v rodine - agresívne správanie zo strany rodinných príslušníkov)“. Podľa sťažovateľa «I tento posudok len dokazuje, ako znalkyňa Mgr. E. K. falšovala posudky, keď ako znalkyňa v prípade trestného konania ČVS:ORP-1358/OVK-ZA-2010, kde A. B. tvrdila, že mal. deti týral ich biologický otec Š. B., táto žiadne týranie deti ani matky nezistila a v 2013 roku, kedy robila posudky znovu už mal. deti boli týrané od roku 2010, a na moju otázku, či A. B. je alkoholička, odpovedala, že „nie je“ a schodne s prokurátorkou prehlásili, že sa snažím A. B. poškodiť a urobiť s nej alkoholičku.».

5. Napokon sťažovateľ zvýraznil, že z dôvodu, „aby súdy nemohli môj návrh na obnovu konania zamietnuť“, navrhol v návrhu na povolenie obnovy konania nové dôkazy, ako i nových svedkov, ktorí „súdu neboli známi, ani v pôvodnom konaní neboli vypočutí a svojím svedectvom by potvrdili, že v trestnej veci ČVS:ORP-1224/1-OVK-ZA-2012 som bol v postavení poškodeného a nie obvinený.“. Krajský súd sa podľa sťažovateľa „vôbec nezaoberal meritom mojej sťažnosti, teda podstatou sťažnosti a neodôvodnili žiadnym zákonným

spôsobom prečo výsluch nových svedkov súdy nepripustili.“.

6. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom „vyslovil, že Okresný súd Žilina uznesením 36Nt/8/2021 zo dňa 18.8.2022, keď nepovolil návrh na povolenie obnovy konania a Krajský súd Žilina uznesením 1Tos/117/2022-85 zo dňa 29.12.2022, keď nezrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a neprikázal vo veci znovu konať, vypočúť nových svedkov a rozhodnúť porušili sťažovateľove základné ľudské práva a slobodu zaručené mu čl. 17 ods. 1, 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1, 2 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1, 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 1, 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d a predovšetkým čl. 17 Európskeho dohovoru.“.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie primárne základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ktoré nevyhoveli návrhu sťažovateľa na obnovu konania v jeho právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 28 T 65/2013. V sekundárnej rovine sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia ďalších práv, a to základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 listiny, práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny

a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny. Napokon sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru spočívajúceho v práve vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok a napokon porušenia čl. 17 dohovoru týkajúceho sa zákazu zneužitia práv napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu.

8. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatie na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. Judikatúrne východiská všeobecne:

9. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v rámci im zverených kompetencií legislatívne vymedzených. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto

interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Zároveň každý ma teda právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické a so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06) alebo závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

11. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad [obdobne pozri aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2.

1998]. Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom.

II.2. Judikatúrne východiská pri obnove konania:

12. Vo všeobecnom ponímaní inštitút obnovy konania predstavuje zásah do právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím vo veci, keďže umožňuje príslušnému orgánu verejnej moci znovu konať a rozhodovať vo veciach, ktoré už boli právoplatne rozsúdené. Obnova konania slúži predovšetkým na nápravu nesprávnych skutkových zistení na základe nových skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré nebolo možné v pôvodnom konaní použiť (II. ÚS 161/2012, IV. ÚS 578/2020).

13. V konaní o povolenie obnovy konania (*iudicium rescindens*) podľa Trestného poriadku príslušný všeobecný súd nepreskúmava zákonnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia, ale posudzuje otázku, či nové skutočnosti alebo dôkazy skôr neznáme v spojení s dôkazmi už vykonanými môžu odôvodniť iné rozhodnutie vo veci, než ktoré bolo skôr vydané. Rovnako tak nie je účelom konania o povolenie obnovy konania posudzovať vinu odsúdeného (III. ÚS 406/2014, II. ÚS 111/2015).

14. Konanie o povolenie obnovy konania teda pozostáva zo skúmania prípustnosti návrhu a skúmania odôvodnenosti návrhu. Súd tak najskôr skúma formálne náležitosti návrhu na povolenie obnovy

konania (§ 399 ods. 1 Trestného poriadku), ďalej sa musí zaoberať tým, či navrhovateľ vo svojom návrhu tvrdí Trestným poriadkom predpokladané dôvody na povolenie obnovy konania, a konečne skúma odôvodnenosť návrhu, t. j. či sú uvádzané skutočnosti a dôkazy spôsobilé na to, aby bolo v obnovenom konaní možné dosiahnuť iné rozhodnutie vo veci (§ 394 Trestného poriadku, II. ÚS 111/2015).

15. Pri posudzovaní odôvodnenosti návrhu na povolenie obnovy konania príslušný súd skúma, či sú navrhovateľom označené nové skutočnosti alebo dôkazy spôsobilé zabezpečiť mu v obnovenom konaní priaznivejšie rozhodnutie. Potenciál takto novo predkladaných skutočností alebo dôkazov nemožno hodnotiť izolovane, ale je potrebné ich hodnotiť vo vzťahu ku skutočnostiam a k dôkazom, na základe ktorých súd ustálil skutkové zistenia v pôvodnom konaní. Treba však zároveň zdôrazniť, že hodnotenie spôsobilosti označených skutočností alebo dôkazov sa má pohybovať v rovine pravdepodobnosti. Podmienkou na povolenie obnovy konania nie je absolútna istota, že novo tvrdené skutočnosti alebo dôkazy nepochybne povedú ku skutkovým zisteniam odlišným od pôvodného konania (III. ÚS 406/2014). Možnosť takého záveru musí byť na druhej strane reálna, nielen hypotetická.

II.3. Napadnuté uznesenie okresného súdu:

16. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

17. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy alebo iné orgány verejnej moci. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným všeobecným súdom

alebo iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

19. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu č. k. 36 Nt 8/2021 z 18. augusta 2022 riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením č. k. 1 Tos 117/2022-85 z 29. decembra 2022 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Vzhľadom na toto zistenie ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

II.4. Napadnuté uznesenie krajského súdu:

21. Krajský súd vo všeobecnej rovine konštatoval, že „Rozhodnutiu Okresného súdu Žilina nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok, pričom odôvodnenie

rozhodnutia učinil prvostupňový súd zodpovedajúcim spôsobom, dostatočne a presvedčivo, a preto krajský súd v zásade na odôvodnenie napadnutého uznesenia odkazuje. Nadriadený súd zistil, že okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne popísal skutkový stav, ktorý bol podkladom pre jeho záver o zamietnutí návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania. Dôvody napadnutého uznesenia sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem.“.

22. V konkrétnej rovine oproti námietkam sťažovateľa vysvetlil, že „Krajský súd sa plne stotožňuje s názorom okresného súdu, že výsluch MUDr. D. P. v súvislosti s lekárske nálezom o zdravotnom stave maloletých detí podľa poslednej preventívnej prehliadky na žiadosť matky pre potreby súdu zo dňa 10.12.2010 je ako dôkaz nepodstatný pre rozhodnutie súdu. Len samotný nový dôkaz nie je automaticky dôvodom pre povolenie obnovy konania, pretože takýto dôkaz nemôže byť hodnotený len samostatne, ale musí byť hodnotený aj v kontexte ostatných dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní a obnovu konania je možné povoliť len v prípade, ak pri takomto hodnotení nového dôkazu by tento mohol viesť k inému záveru o vine. V danom prípade aj krajský súd dospel k záveru, že nejde o dôkaz, ktorý by mohol odôvodniť iné rozhodnutie o vine či treste. Rovnako ako okresný súd, aj krajský súd opätovne poukazuje na silu dôkazov z pôvodného konania, ktoré odsúdeného aj naďalej bez akýchkoľvek závažnejších pochybností usvedčujú zo spáchania skutku, a to výpovede svedkov poškodených A. B., mal. Š. B., mal. E. B.,

mal. V. B. v spojení s obrazovo-zvukovými záznamami o ich výsluchoch na DVD nosičoch, Mgr. Z. M., M. B., M. Č., Mgr. M. B., D. Ch., D. R., znalecký posudok a výpoveď znalkyne Mgr. E. K., z listinných dôkazov najmä správami ÚPSVaR Žilina, hodnoteniami školy a materskej školy, ako na tieto dôkazy podrobne poukázal súd v konečnom rozhodnutí v pôvodnom konaní.“.

23. Zároveň vo vzťahu k sťažovateľom predloženej námietke o tom, že mu prvostupňový súd dostatočne nevysvetlil, s akými dôkazmi sa nevysporiadal alebo ktoré pri svojom návrhu prehliadol, resp. v čom sa mýlil pri hodnotení dôkazov, krajský súd doplnil, že *«skutočne ide len o všeobecné vymedzenie pojmu „tzv. nová skutočnosť/dôkaz“, ktoré vo svojich odôvodneniach taktiež používa a ktoré obsahovo vychádza z rozhodnutia publikovaného v zbierke rozhodnutí pod číslom R 6/1997. Vzhľadom na to, že odsúdený sám aj v podanej sťažnosti na podporu svojich tvrdení odkazoval na iné publikované rozhodnutia súdov (napr. R 10/1976, R 72/1980), neexistuje dôvod, prečo by v odôvodnení rozhodnutia či už okresný, resp. krajský súd nemohli uviesť na doplnenie odôvodnenia všeobecné vymedzenie takéhoto pojmu.».*

II.5. Namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny napadnutým uznesením krajského súdu:

24. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

25. Ústavný súd v prvom rade vo všeobecnej rovine poukazuje na to, že v konaní o povolení obnovy konania nie je povinnosťou konajúcich súdov *a priori* prijať sťažovateľom ponúknuté dôkazy a osvojiť si ich vyhodnotenie z pohľadu sťažovateľa, povinnosť konajúcich súdov sa obmedzuje len na posúdenie závažnosti, resp. kvality týchto dôkazov a následnú formuláciu odpovede, prečo tieto dôkazy považujú/nepovazujú za také, ktoré by splňali parametre tzv. nového dôkazu predvídaného § 394 ods. 1 Trestného poriadku (I. ÚS 202/2015, IV. ÚS 578/2020, IV. ÚS 118/2022, IV. ÚS 395/2022).

26. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval (predovšetkým § 394 ods. 1 a § 399 ods. 2 Trestného poriadku, pozn.), jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Krajský súd vo svojom napadnutom uznesení z hľadiska svojej vyslovenej právnej argumentácie postačujúcim a zrozumiteľným, ako aj ústavne súladným spôsobom zdôvodnil,

prečo nepovažoval sťažovateľom predostretú argumentáciu za spôsobilú na obnovu konania. Bolo to tak preto, lebo sťažovateľ sa prostredníctvom podľa jeho presvedčenia nového dôkazu, a to lekárskej správy z preventívnej lekárskej prehliadky maloletých detí vykonanej na návrh ich matky pre potreby súdu z 10. decembra 2010 v spojení s návrhom na vypočutie ošetrojúcej lekárky, domáha opätovného prehodnotenia (už po tretíkrát) dôkazov vykonaných v jeho trestnej veci s novým, preňho priaznivým výsledkom. Sťažovateľ horúčkovo predkladá vlastné hodnotiace postoje k vykonanému dokazovaniu oproti záverom súdu v právoplatnom odsudzujúcom rozsudku, ktorých obsah na až pocitovej báze (nie v rovine vecnej a právnej argumentácie) spochybňuje v snahe doceliť opätovné konanie v už právoplatne skončenej trestnej veci a produkuje návrhy, ktoré nespĺňajú zákonom požadovaný atribút nových, dosiaľ neznámych dôkazov, čo sa vzťahuje aj na vo veci konajúcimi súdmi deklarovанú možnosť ich uplatnenia samotným sťažovateľom v pôvodnom konaní. V tejto súvislosti okresný súd, ako aj krajský súd poukázali na „*výpovede svedkov poškodených A. B., mal. Š. B., mal. E. B., mal. V. B. v spojení s obrazovo-zvukovými záznamami o ich výsluchoch na DVD nosičoch, Mgr. Z. M., M. B., M. Č., Mgr. M. B., D. Ch., D. R., znalecký posudok a výpoveď znalkyne Mgr. E. K., z listinných dôkazov najmä správami ÚPSVaR Žilina, hodnoteniami školy a materskej školy*“, ktorými bol skutkový stav veci v trestnej veci sťažovateľa spoľahlivo ustálený v prospech jeho viny. Z materiálneho hľadiska teda nedošlo k naplneniu dikcie § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ako to

sťažovateľovi ozrejmil aj krajský súd ako súd sťažnostný, a to v kontexte splnenia obligatórnej zákonnej podmienky, teda existencie dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a s dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné meritórne rozhodnutie.

27. Aj ústavný súd sa stotožňuje s úvahou krajského súdu, podľa ktorej „*Odsúdený R. K. svojím návrhom na obnovu konania principiálne sledoval prehodnotenie dôkazov vo svoj prospech, čo je iste v intenciách jeho pôvodnej obhajoby legálne, ale po právoplatnosti odsúdenia tomuto zámeru nemôže slúžiť inštitút mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je obnova konania. Tento inštitút je striktne viazaný na preukázanie nových skôr neznámych skutočností alebo dôkazov, čo sa v rozhodovanej veci nestalo realitou.*“.

28. Podľa názoru ústavného súdu nie je napadnuté uznesenie krajského súdu arbitrárne, naopak, spĺňa všetky parametre odôvodnenia rozhodnutia tak, ako na ne už ústavný súd v predchádzajúcom texte poukázal, vrátane dôsledného preskúmania a v nadväznosti naň aj riadneho negatívneho odôvodnenia splnenia podmienok na povolenie obnovy konania. V dôsledku uvedeného tak ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Je potrebné ešte vo vzťahu k okolnostiam uvedeným v bode 23 tohto odôvodnenia konkretizovať, že vysvetlenie krajského súdu dostatočne vyjadruje reálne odôvodnenia ním preskúmaného rozhodnutia v tom

smere, že okresný súd neuzavrel, že by došlo k prehliadnutiu alebo opomenutiu dôkazov v pôvodnom konaní, ale negatívne vymedzuje definičnú tézu obnovy konania tak, že jej dôvodom by ani všeobecne označený (chybný) postup nebol. Podstatou konania o obnove konania totiž (na rozdiel od odvolacieho a dovolacieho konania) nie je odhaliť chyby pôvodného konania a rozhodovania (napr. aj opomenutie alebo prehliadnutie dôkazov), ale obnova vychádza zo zistenia objektívne nových skutočností a dôkazov, ktoré súd v čase rozhodovania mohol poznať, avšak nezavinene nepoznal, a ktoré by mohli prívodiť zásadne odlišné rozhodnutie o vine alebo (len) o treste.

30. Rovnako je potrebné v nadväznosti na námietku sťažovateľa ozrejmiť, že súd konajúci o povolení obnovy konania nie je povinný ani v prvej fáze konania o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku vykonať automaticky/mechanicky všetky v návrhu na obnovu konania prezentované dôkazy, ani keby spĺňali skôr charakterizovaný atribút „novosti“. Pre (už aj) zvažovanie obnovy konania musí byť totiž naplnená aj druhá premisa vyjadrená v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a to možnosť (v neoddeliteľnom kontexte už vykonaného dokazovania) vyvolať rozhodnutie vo veci samej vo svojej podstate odlišné oproti pôvodnému (primárne o vine zo spáchania trestného činu). Aj v konaní o povolení obnovy konania je totiž *a minori ad maius* aplikovateľný § 272 ods. 3 (najmä prvá veta) Trestného poriadku, podľa ktorého súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolností nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolností, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi (ak to platí v pôvodnom konaní,

v konaní o obnove už právoplatne skončeného konania to musí platiť o to viac). Potenciál (aj keď nie vyhodnotená istota) zmeny rozhodnutia teda musí byť, ako už bolo uvedené, reálny, nielen hypotetický. Samozrejme, záver (aj negatívny) v dotknutom smere musí byť aj náležite odôvodnený, čo rozhodnutie krajského súdu spĺňa, pričom ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti neposudzuje do dôsledkov jeho vecnú správnosť, ale výlučne jeho ústavnú udržateľnosť.

II.6. Namietané porušenie základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1 a 2 listiny, na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, na vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru a zákazu zneužitia práv podľa čl. 17 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

31. Vo vzťahu k aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že z jeho povahy vyplýva, že kritériom jeho použitia je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, prípadne o oprávnenosti trestného obvinenia. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

32. Z judikatúry ESĽP možno vyvodit', že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba

bezpochyby považovať aj obnovu konania (Kulnev proti Rusku z 18. 3. 2010, sťažnosť č. 7169/04, Rudan proti Chorvátsku z 13. 9. 2001, sťažnosť č. 45943/99), pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania a je aplikovateľný až na obnovené konanie, a preto v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou (I. ÚS 5/02, IV. ÚS 382/09, IV. ÚS 287/2010, IV. ÚS 117/2011, IV. ÚS 407/2018, IV. ÚS 578/2020, IV. ÚS 11/2021) ústavný súd odmietol sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na obsahovú rovnorodosť s čl. 46 ods. 1 ústavy by však bol meritórny záver aj v prípade vecnej použiteľnosti referenčnej normy rovnaký.

33. K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj pri posúdení ďalších sťažovateľom označených práv, a to práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny a práva na vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny vrátane práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, ktorých porušenie by prichádzalo do úvahy v súvislosti s porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a ktorých vecné zdôvodnenie v sťažovateľovej

argumentácii chýba (sťažovateľ ich porušenie len tvrdí, neodôvodňuje ho ani v rovine myšlienkových úvah). Rovnako tak aj základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 listiny a právo na slobodu a bezpečnosť podľa 5 ods. 1 dohovoru (ktoré sťažovateľ ani len nešpecifikoval) nemajú vecnú príčinnú súvislosť so sťažovateľovou vecou týkajúcou sa obnovy konania, keďže sťažovateľ vykonával trest odňatia slobody na podklade rozsudku okresného súdu č. k. 28 T 65/2013 z 10. júna 2014 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 To 50/2014 z 5. augusta 2014, a nie na podklade napadnutého uznesenia krajského súdu vydaného v konaní o obnove konania. Porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny sťažovateľ žiadnym spôsobom neodôvodňuje vrátane aj porušenia čl. 17 dohovoru. V súhrne ústavný súd odmieta túto časť sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti taktiež z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde a z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

III.

Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu

34. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

35. Podľa § 37 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

36. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takýmto žiadostiam vyhovie v prípade súčasného (kumulatívneho) splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a jeho ustálenej doterajšej judikatúry v tejto oblasti, t. j. 1. ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa (ak vzhľadom na svoje majetkové pomery nedisponuje dostatočnými zdrojmi na úhradu trov právneho zastúpenia) a 2. ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

37. Z dôvodu odmietnutia sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu nie je splnená druhá podmienka na postup ústavného súdu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to že v právnej veci sťažovateľa nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. V dôsledku tohto záveru ústavný súd ani nepristúpil k preverovaniu majetkových pomerov sťažovateľa a sťažovateľom uplatnenej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhoviel (výrok 2 tohto uznesenia). Tým je zároveň subsidiárne daný vo vzťahu k výroku 1 tohto uznesenia aj dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde.

